

ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ В ОБЛАСТІ ПРАВА: СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

Т.О. Кот, Л.І. Шиліна

Національний технічний університет України «КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Останнім часом актуальним стає дослідження впливу на зміст та форму текстів зовнішніх факторів. Відомо, що форма текстів може залежати від різноманітних факторів. Це і рівень освіти та світогляд, система уявлень укладачів текстів, різноманітні цілі, з якими тексти укладаються, соціальні причини, коли для створення конкретних текстів виділяються різні обсяги часу та ресурсів, бажання укладачів текстів вплинути на читача або ж тільки зберегти, задокументувати факти у якомога більш стислій формі.

Серед спеціальних текстів іноземною мовою свої особливості мають тексти в області права, до яких також можна віднести інші ділові тексти та документацію. Однією з основних особливостей таких текстів є особливість, пов'язана з традиціями та особливостями в області права різних країн.

З одного боку, в юридичних текстах, як в текстах, які побудовані за правилами логіки та призначені для точного відображення та підтвердження (документування) фактів, в різних країнах є багато спільного. З іншого боку, такі тексти розрізняються в залежності від географічних особливостей країни або місцевості, особливостей розвитку та застосування права в різних країнах. На форму ділових текстів та документації впливають також особливості мови (мов) конкретних країн.

Форма юридичних текстів може залежати також від призначення документа. Так, закони, які є суттєвими і важливими юридичними документами, в процесі їх прийняття можуть обговорюватись протягом тривалого часу, редагуватись, в роботі над ними беруть участь висококваліфіковані фахівці. Оскільки більшість законів публікується і вони призначені для застосування багатьма людьми, то текст законів має, як правило, літературну форму, тобто найбільш наближену до норм літературної мови.

Юридичні документи більш низького рівня можуть укладатись менш кваліфікованими фахівцями, іноді в них можливо спостерігати невміння автора коротко висловлювати свої думки (висвітлити питання). В таких документах може бути присутнім надлишок канцеляризмів, штампів, відхилень від мовної норми. В деяких текстах такого рівня можна зустріти фрази та терміни, які в інших областях мови не вживаються, або вживаються дуже обмежено, а деякі з них в інших (відмінних від юридичних) контекстах можуть мати інше значення [1]. Форма тексту також може залежати від намірів укладача. Це характерне і для юридичних текстів. Іноді юристи намагаються спеціально ускладнити текст, щоб затримати розгляд справи, відволікти увагу читачів або слухачів від відповідних фактів (інформації), уникнути додаткових питань. Юристи, які працюють з клієнтами, іноді ускладнюють тексти, щоб створити враження про складність справи та завдяки цьому збільшити винагороду та продовжити свою співпрацю з клієнтами. Все це впливає на форму юридичних текстів та документації, може ускладнювати розуміння таких текстів, особливо для тих, хто працює з текстами іноземною мовою.

Таким чином, на форму текстів в області права можуть впливати багато фактів нелінгвістичного характеру. Тому перспективним для подальших досліджень може бути спостереження особливостей такого впливу на різні тексти.

Література

1. Огиенко В.П., Кот Т.А. Подготовка студентов к чтению и переводу деловых текстов и документации// Литература, социология и культурология. Современные проблемы и перспективы развития/ Literatura, socjologia i kulturoznawstwo. Współczesne problemy i perspektywy rozwoju" (30.01.2017 - 31.01.2017) - Варшава, 2017. – С. 115-116